

חבורה ויחי

לע"נ אבי מורי אהרן בן מרדכי ואימי חומתי סולטנא בת שלמה ואסתר
לעילוי נשמתן של אהרן בן משה ורעיתו פרלה בת עמרם
לע"נ לויס בת סוליקא - לע"נ דוד בן י-חודה - לע"נ מימון בן שמטוב

Parier, jouer de l'argent

סנהדרין דף כד:

מתני' ואלו הן הפסולין: המשחק בקוביא, והמלוה בריבית, ומפריחי יונים, וסוחריו שביעית. אמר רבי שמעון: בתחילה היו קורין אותן אוספי שביעית. משרבו האנסין, חזרו לקרותן סוחריו שביעית. אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שאין להן אומנות אלא הוא, אבל יש להן אומנות שלא הוא – פשרין. גמ' משחק בקוביא, מאי קא עביד? אמר רמי בר חמא: משום דהנה אסמכתא, ואסמכתא לא קניא. רב ששט אמר: כל כי האי גוונא לאו אסמכתא היא, אלא לפי שאין עסוקין ביישובו של עולם. מאי בינייהו? איכא בינייהו דגמר אומנותא אחריתי. ותנו, אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שאין להן אומנות אלא הוא; אבל יש להן אומנות שלא הוא – הרי זה פשרים. אלמא, טעמא דמתניתין משום יישובו של עולם הוא.

נדרים דף כז.

מתני' ררי אונסין, הדירו חבירו שיאכל אצלו, וחקלה הוא או שחקלה בנו או שעכבו נהר – הרי אלו נדרי אונסין. גמ' ההוא גברא דאתפס זכוותא בבי דינא, ואמר: אי לא אתינא עד תלתין יומין, ליבטלון הגי זכוותאי. איתניס ולא אתא. אמר רב הונא: בטיל זכוותיה. אמר ליה רבא: אנוס הוא, ואנוס רחמנא פטריה, דכתיב: "ולנצרה לא מעשה דבר". וכי תימא קטלא שאני, והתנו: נדרי אונסין, הדירו חבירו שיאכל אצלו, וחקלה הוא או שחקלה בנו או שעכבו נהר – הרי אלו נדרי אונסין! ולרבא, מאי שנא מהא דתנו: "הרי זה גיטך מעכשיו אם לא באתי מכאן עד שנים עשר חדש", ומת בתוך שנים עשר חדש – הרי זה גט. אמאי? והא מינס איתניס! אמרי: דלמא שאני התם (כ"ז:) דאי הנה ידע דמית, מן לאלתר הנה גמר ויהיב גיטא. מאי שנא מההוא דאמר להו: אי לא

בבא מציעא דף סה: משנה

מתני' מכר לו את השדה, ונתן לו מקצת דמים, ואמר לו: אימתי שתרכה הבא מעות וטול את שלך – אסור. הללוהו על שדהו, ואמר לו: אם אי אתה נותן לי מכאן ועד שלש שנים – הרי היא שלי, הרי היא שלו. וכך היה ביתוס בן זנבין עושה על פי חכמים.

בבא מציעא דף סו.

הללוהו על שדהו, אמר רב הונא: בשעת מתן מעות – קנה הכל. לאחר מתן מעות – לא קנה אלא כנגד מעותיו. ורב נחמן אמר: אפילו לאחר מתן מעות – קנה הכל. עבד רב נחמן עובדא גבי ריש גלותא כשמעטיה, קרעיה רב יהודה לשטריה. אמר ליה: ריש גלותא: רב יהודה קרע לשטרה. אמר ליה: דרדקא קרעיה? גברא רבה קרעיה, חזא ביה טעמא וקרעיה! איכא דאמרי, אמר ליה: דרדקא קרעיה, דכולי עלמא לגבי דידי בדינא דרדקי גינהו. הדר אמר רב נחמן: אפילו בשעת מתן מעות – לא קנה ולא פלוס. איתבייה רבא לרב נחמן: אם אי אתה נותן לי מכאן ועד שלש שנים, הרי היא שלי – הרי היא שלו! אמר ליה: אני אומר אסמכתא קניא. ומניומי אמר: אסמכתא לא קניא. ולמניומי קשיא מתניתין! איבעית אימא מתניתין רבי יוסי היא, דאמר אסמכתא קניא.

בבא מציעא דף עג:

אמר רב חמא: האי מאן דיהיב זוזי לסבריה למיזבן ליה חמרא ופשע ולא זבין ליה – משלם ליה פדקא אציל אפרוותא דזולשפט. אמר אמימר אמריה לשמעמא קמיה דרב זביד מנהרדעא, אמר: כי קאמר רב חמא, הגי מילי ב"יון" סתם, אבל ב"יון זה" – לא, מי ימר דמזבני ליה ניהליה? רב אשי אמר: אפילו "יון" סתם גמי לא, מאי טעמא – אסמכתא היא, ואסמכתא לא קניא. ולרב אשי מאי שנא מהא דתנו: "אם אוכיר ולא אעביד אשלם במיטבא", התם בידו, (ע"ד.) הקא לאו בידו.

שולחן ערוך חושן משפט ש"ע

דברים שהם גזל מדבריהם

כגון מפריחי יונים והמשחקים בקוביא

א יש דברים שאסרו חכמים משום גזל והעובר עליהם הרי זה גזלן מדבריהם מפריחי יונים ומשחקים בקוביא מפריחי יונים כיצד לא יפריח אדם בתוך היישוב שהרי לוקח ממון אחרים שלא כדין מפני שמשלח זכר ויביא נקיבה משובך אחר או נקבה ותביא זכר ולא יונים בלבד אלא כל העושה כזה בשאר עופות או חיה או בהמה ה"ז גזלן מדבריהם:

ב המשחקים בקוביא כיצד אלו שמשחקים בעצים או בצרורות או בעצמות ועושים תנאי ביניהם שכל הנוצח את חבירו באותו שחוק יקח כך וכך וכן המשחקים בבהמה או בחיה או בעופות ועושים תנאי שכל שתנצח בהמתו או תרוץ יותר יקח מחבירו כך וכך וכן כל כיוצא בדברים אלו הכל אסור וגזל מדבריהם הוא:

ג (טור הביאו בס"ו) יש מי שאומר שהמשחק בקוביא עם העכו"ם אין בו משום גזל אבל יש בו איסור עוסק בדברים בטלים שאין ראוי לאדם שיעסוק כל ימיו אלא בדברי חכמה ויישובו של עולם וחלקו עליו לומר שאינו פסול אלא א"כ אין לו אומנות אחרת: הגה אבל אם יש לו אומנות אחרת אפי' משחק עם ישראל אינו פסול (טור) וע"ל סי' ר"ז סי' י"ג וכבר פשט המנהג כסברא האחרונה לשחוק בקוביא ואין פסול אלא מי שאין לו אומנות אלא הוא ואם שחק עמו באמנה אם חייב לשלם ע"ל סי' ר"ז ושם:

אתינא מכאן עד תלתין יומין ליהוי גיטא. אתא ופסקיה מעבדא. אמר להו: חזו דאתאי, חזו דאתאי! ואמר שמואל: לא שמייה מתייא. אמאי? והא מינס אנסי! דלמא אונסא דמיגליא שאני, ומעבדא מיגלי אונסיה. ולרב הונא, מכדי אסמכתא היא. ואסמכתא לא קניא! שאני הכא דמיתפסן זכותיה. והיכא דמיתפסין לאו אסמכתא היא? והתנן: מי שפרע מקצת חובו, והשליש את שטרו, ואמר: אם אין אני נותן לו מכאן עד שלשים יום — תן לו שטרו. הגיע זמן ולא נתן, רבי יוסי אומר: יתן. ורבי יהודה אומר: לא יתן. ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוי אמר רב: אין הלכה כרבי יוסי דאמר אסמכתא קניא! שאני הכא דאמר לבטלן זכותיה. והלכתא: אסמכתא קניא. והוא דלא אנסי, והוא דקנו מיניה בבית דין חשוב